

Dựa vào nhân dân để xây dựng Đảng theo tư tưởng Hồ Chí Minh trong thời kỳ mới

TRƯƠNG THỊ MAI

**Ủy viên Bộ Chính trị, Bí thư Trung ương Đảng
Trưởng Ban Dân vận Trung ương**

1. Gắn bó với nhân dân, dựa vào nhân dân để xây dựng, chính đốn Đảng có vai trò hết sức quan trọng, có ý nghĩa to lớn đối với sự sống còn của Đảng, của chế độ và của dân tộc. Đó là nguồn gốc sức mạnh, là quy luật tồn tại và phát triển của Đảng ta.

Sinh thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh khẳng định Đảng ta là đạo đức, văn minh, là lương tâm và trí tuệ của dân tộc. Điều đó yêu cầu toàn Đảng và từng tổ chức đảng, mỗi đảng viên của Đảng phải trong sạch, vững mạnh. Muốn vậy, phải tăng cường xây dựng Đảng về chính trị, tư tưởng và tổ chức, cán bộ, về đạo đức và phong cách để nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của Đảng.

Xây dựng Đảng không chỉ là công việc của Đảng mà còn là công việc, trách nhiệm của nhân dân. Nhân dân là chỗ dựa vững chắc của Đảng, là nguồn sức mạnh của Đảng; phục vụ nhân dân là mục tiêu của Đảng, nhân dân có trọng trách to lớn là xây dựng Đảng của mình trong sạch, vững mạnh. “Dựa

vào nhân dân để xây dựng Đảng” luôn là nguyên tắc xây dựng Đảng và được khẳng định trong các cương lĩnh và nghị quyết của Đảng.

Một trong những bài học kinh nghiệm của 30 năm đổi mới đó là “Đổi mới phải luôn luôn quán triệt quan điểm “dân là gốc”, vì lợi ích của nhân dân, dựa vào nhân dân”. Nhận thức sâu sắc vai trò to lớn của nhân dân trong xây dựng Đảng, trong thời kỳ đổi mới, Đảng ta đã có nhiều chủ trương, biện pháp để phát huy vai trò nhân dân tham gia xây dựng Đảng, xây dựng chính quyền. Cùng với quan điểm, đường lối của Đảng, Hiến pháp năm 2013 đã tiếp tục khẳng định vai trò lãnh đạo của Đảng cũng như quan hệ giữa Đảng với nhân dân, nhiều đạo luật được sửa đổi, bổ sung để phát huy quyền làm chủ của nhân dân, thực hiện Quy chế dân chủ cơ sở, tạo cơ sở pháp lý để thực hiện phương châm “Dân biết, dân bàn, dân làm, dân kiểm tra”; sự ra đời của Quy chế công tác dân vận của hệ thống chính trị, Quy định về việc đảng viên tham gia sinh hoạt ở khu dân cư,

Quy định về việc MTTQ, các tổ chức chính trị - xã hội và nhân dân tham gia giám sát, phản biện, góp ý xây dựng Đảng, xây dựng chính quyền... đã tăng thêm cơ chế, điều kiện để nhân dân góp ý kiến xây dựng và bổ sung, hoàn thiện đường lối của Đảng, chính sách và pháp luật của Nhà nước, tham gia giám sát cán bộ, đảng viên, công chức và các tổ chức đảng, tổ chức chính quyền trong việc thực hiện chủ trương, chính sách và pháp luật, giám sát đảng viên thực hiện Điều lệ Đảng, Quy định về những điều đảng viên không được làm, giám sát việc thực hiện đạo đức và trách nhiệm công vụ của cán bộ, công chức, viên chức trong các cơ quan của Đảng, Nhà nước.

Các hình thức góp ý với Đảng và giám sát cán bộ, đảng viên ngày càng được quan tâm. Đảng đã tổ chức nhiều cuộc lấy ý kiến rộng rãi của nhân dân cả nước góp ý vào dự thảo Cương lĩnh, dự thảo các văn kiện Đại hội, dự thảo sửa đổi Hiến pháp, dự thảo các đạo luật có liên quan, tác động nhiều đến cuộc sống nhân dân. Qua đó huy động trí tuệ toàn dân để xây dựng, hoàn thiện các văn kiện quan trọng của Đảng và Nhà nước. Nhiều địa phương đã tổ chức đối thoại trực tiếp giữa người đứng đầu cấp ủy với nhân dân; tổ chức lấy ý kiến nhận xét của nhân dân nơi cư trú (thôn, xóm, tổ dân phố) đối với cán bộ, đảng viên trước khi kiểm điểm cấp ủy, tổ chức đảng, đảng viên theo định kỳ. Cùng với việc thực hiện Nghị quyết Trung ương 4 (khóa XI) về xây

dựng Đảng, việc lấy phiếu tín nhiệm trong Đảng, Quốc hội, Hội đồng nhân dân góp phần để nhân dân, đại biểu dân cử giám sát việc thực hiện trách nhiệm của cán bộ lãnh đạo.

Tuy nhiên, việc phát huy vai trò của nhân dân trong xây dựng Đảng, xây dựng chính quyền thời gian qua còn nhiều mặt hạn chế, chưa đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ xây dựng, chính đốn Đảng, xây dựng Nhà nước trong sạch, vững mạnh, nhất là trong tình hình hiện nay. Ở một số nơi vẫn còn khiếu kiện đông người, người lao động ngừng việc tập thể không đúng pháp luật; ở cơ sở, người dân còn né tránh, e ngại trong việc góp ý, phê bình cán bộ, đảng viên, không dám tố giác tham nhũng, tiêu cực. Mặt khác, một số cấp ủy đảng và chính quyền nhận thức vấn đề này chưa sâu sắc và đầy đủ, thậm chí có nơi còn vi phạm quyền làm chủ của nhân dân, ngại tiếp xúc, đối thoại với nhân dân, thiếu trách nhiệm trong giải quyết các nguyện vọng, bức xúc của người dân. Đồng thời, tham nhũng, lãng phí vẫn còn nghiêm trọng, thách thức vai trò lãnh đạo của Đảng và hiệu lực quản lý của Nhà nước. Những hạn chế, khuyết điểm trong công tác xây dựng Đảng làm cho Đảng chưa thật sự trong sạch, vững mạnh, làm giảm niềm tin của nhân dân đối với Đảng.

2. Tiếp tục quán triệt, thực hiện tư tưởng Hồ Chí Minh về phát huy vai trò của nhân dân tham gia xây dựng Đảng, cần chú trọng

một số nhiệm vụ và giải pháp chủ yếu sau:

Yếu tố quan trọng hàng đầu để nhân dân có thể phát huy vai trò tham gia xây dựng Đảng là phải thực hành dân chủ rộng rãi, để làm sao thật sự dân là chủ, dân làm chủ, từng bước hoàn thiện nền dân chủ xã hội chủ nghĩa, bảo đảm dân chủ từ trong Đảng đến dân chủ xã hội được thực hiện ở các cấp, các địa bàn, các lĩnh vực. Đẩy mạnh thể chế hóa đường lối, chủ trương của Đảng thành chính sách, pháp luật phù hợp với thực tiễn và đáp ứng lợi ích, nguyện vọng chính đáng của nhân dân. Tiếp tục thể chế hóa, cụ thể hóa các chủ trương của Đảng về phát huy quyền dân chủ, về mối quan hệ “Đảng lãnh đạo, Nhà nước quản lý, nhân dân làm chủ”, nhất là nội dung nhân dân làm chủ và phương châm “Dân biết, dân bàn, dân làm, dân kiểm tra, giám sát” để nhân dân thực hiện tốt hơn quyền dân chủ trực tiếp cùng với quyền dân chủ gián tiếp thông qua đại diện của mình.

Đảng, Nhà nước cần đổi mới cơ chế và quy trình ra quyết định lãnh đạo, quản lý theo hướng phát huy dân chủ, phát huy vai trò của nhân dân trong việc tham gia xây dựng chủ trương, chính sách, bảo đảm để nhân dân tham gia ở tất cả các khâu của quá trình ra các quyết định liên quan đến quyền và lợi ích thiết thân của nhân dân, từ việc nêu sáng kiến đến tham gia góp ý, thảo luận, tranh luận, phản biện, đến việc giám sát

quá trình thực hiện, bảo đảm nguyên tắc: mọi chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước đều phải vì lợi ích của nhân dân.

Đẩy mạnh thực hiện các định chế phát huy dân chủ hiện có như: Quy chế dân chủ ở cơ sở, Pháp lệnh thực hiện dân chủ ở xã, phường, thị trấn; Quy chế giám sát và phản biện xã hội của MTTQ và các tổ chức chính trị - xã hội; Quy định về việc MTTQ, các tổ chức chính trị - xã hội và nhân dân tham gia góp ý xây dựng Đảng, xây dựng chính quyền... Đồng thời, cần tập trung nghiên cứu, xây dựng đề sớm ban hành hoặc sửa đổi, bổ sung pháp luật liên quan trực tiếp đến quyền làm chủ của nhân dân, thực hành dân chủ ở cơ sở, về tổ chức và hoạt động hội, đình công, khiếu kiện đông người, v.v.

Trong thời gian tới, cấp ủy, tổ chức đảng cần tăng cường lãnh đạo, chỉ đạo để MTTQ, các đoàn thể chính trị - xã hội và nhân dân phát huy vai trò và bảo đảm điều kiện cần thiết để tham gia giám sát các cơ quan, tổ chức đảng thực hiện chức năng, nhiệm vụ, giám sát cán bộ, đảng viên, nhất là cán bộ, đảng viên có chức, có quyền ở các cấp thực hiện nhiệm vụ người đảng viên, đạo đức, trách nhiệm công vụ, chấp hành chủ trương, chính sách, quy định của Đảng, pháp luật của Nhà nước. Hoạt động giám sát, phản biện và góp ý xây dựng Đảng, xây dựng chính quyền cần tập trung vào quá trình xây dựng chủ trương, nghị quyết của Đảng, việc ban hành các quyết định quản lý và các quy hoạch, kế hoạch

phát triển kinh tế - xã hội của Nhà nước và chính quyền các cấp, bảo đảm các chủ trương, quyết sách thật sự gắn với thực tiễn, hợp với lòng dân, tạo sự đồng thuận xã hội, sự ủng hộ của người dân.

Để nhân dân có thể giám sát, phản biện và góp ý thì việc cung cấp thông tin từ phía cơ quan Đảng, Nhà nước hết sức cần thiết. Cần thực hiện nghiêm túc chế độ cung cấp thông tin cho nhân dân và trách nhiệm tiếp thu, trách nhiệm giải trình của cá nhân, tổ chức trước nhân dân. Cán bộ, đảng viên phải thực hiện tốt trách nhiệm nêu gương, giải quyết yêu cầu, nguyện vọng chính đáng của nhân dân; tăng cường quy định về dân chủ trong Đảng và chế độ trách nhiệm đối với nhân dân.

Một trong những nhiệm vụ trọng tâm của Nghị quyết Đại hội Đảng lần thứ XII đó là: "Tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng; ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, biểu hiện "tự diễn biến", "tự chuyển hóa" trong nội bộ. Tập trung xây dựng đội ngũ cán bộ, nhất là đội ngũ cán bộ cấp chiến lược đủ năng lực, phẩm chất và uy tín ngang tầm nhiệm vụ".

Phẩm chất đạo đức, lối sống, năng lực, trách nhiệm của mỗi cán bộ, đảng viên có ảnh hưởng quyết định đến uy tín, danh dự của Đảng, tác động trực tiếp đến mối quan hệ giữa Đảng với nhân dân, đến niềm tin của nhân dân đối với Đảng. Do đó, vấn đề đặt ra hiện nay là phải kiên quyết làm trong sạch đội ngũ của Đảng, khắc phục các

biểu hiện sa sút, thoái hóa về phẩm chất, đạo đức, lối sống của cán bộ, đảng viên; xử lý nghiêm minh, thích đáng những hiện tượng trù dập, ức hiếp quần chúng, tham nhũng, tiêu cực. Chú trọng lãnh đạo xây dựng đội ngũ cán bộ, công chức đủ phẩm chất và năng lực, thật sự tiên phong, gương mẫu, trọng dân, gần dân, hiểu dân, học dân, có trách nhiệm với dân, có bản lĩnh chính trị, phẩm chất đạo đức cách mạng, ý thức tổ chức kỷ luật. Cần tiếp tục cụ thể hóa quan điểm Đảng phục vụ nhân dân, chịu sự giám sát của nhân dân, chịu trách nhiệm trước nhân dân về các quyết định của mình. Giải quyết kịp thời, có hiệu quả những bức xúc, những kiến nghị chính đáng của nhân dân.

Trong quá trình đổi mới phương thức lãnh đạo của Đảng trong điều kiện phát triển kinh tế thị trường định hướng XHCN và hội nhập quốc tế, cần đẩy mạnh việc thực hiện Quy chế công tác dân vận của hệ thống chính trị. Tiếp tục đổi mới phương thức lãnh đạo của Đảng đối với MTTQ và các đoàn thể chính trị - xã hội theo hướng phát huy dân chủ, tôn trọng nguyên tắc hiệp thương dân chủ trong tổ chức và hoạt động của MTTQ Việt Nam, bảo đảm để MTTQ và các đoàn thể chính trị - xã hội gần dân, sát dân, thật sự là cầu nối giữa Đảng với nhân dân, đồng thời, đoàn kết trong Đảng chính là hạt nhân để xây dựng khối đại đoàn kết dân tộc, thật sự là động lực và nguồn lực quan trọng trong xây dựng và bảo vệ đất nước. ■